

BLUMENTÁL

Ročník XX

Číslo 12

December 2009

ZMYSEL ADVENTU

Tak ako podobenstvo o márnotrattom synovi, aj podobenstvo o stratenej ovci náherne vystihuje nepochopiteľnú lásku Boha voči človeku. Stratená ovca je symbolom človeka bez nádeje, zamotaného v hriechu, tzv. stratený prípad, alebo človeka vzdalujúceho sa od Boha, rebelanta, bez zmyslu života, človeka, ktorý stratil akékoľvek istoty. Ale Boh ako Dobrý pastier, ktorému záleží na každej ovci, neprestane hľadať ani takéhoto človeka. Túži po našej spásе, aby sme boli šťastní, aby sme našli svetlo, cestu, riešenie, aby sme sa neznechutili a našli odvahu bojovať a vstať z hriechu. A ako sa to dá uskutočniť?

V prvom rade je potrebné dovoliť Ježišovi, aby nás stratených a znechutených našiel. Otvoriť mu srdce, aby ho mohol liečiť a uzdravovať. No to najdôležitejšie je priznať si, že aj ja som tou stratenou ovcou, že som duchovne chorý, nevládný, limitovaný. Veď ani lekář nemôže pomôcť pacientovi, ktorý si nechce priznať chorobu alebo zatají nejakú diagnózu.

A práve o tom je čas, ktorý nám teraz Cirkev ponúka - Advent. Čas liečenia, hľadania, čas stíšenia, prehodnocovania, čas predsavzatí.

Ak chceme rást, ak chceme plnohodnotne prežiť ponúkaný čas, je dobré mať program, vytýčiť si cestu. Myšlienky o predsavzatiach nám ponúka kardinál Tomáš Špidlík. „Svätej Terézii Veľkej sa pripisuje výrok, že **cesta do pekla je dlážděná predsavzatiami, ktoré sa nedodrži**. Vo svetovej literatúre je známa ruská postava Oblomova. Tento hrdina sa prebúda s mnohými plánmi, ale ani jeden z nich neuskutoční. Ide preto znechutený spať. Býva to vlastne začarovaný kruh. Človek, ktorý neuskutoční to, čo sám chce, má pocit, že je na nič. Na druhej strane ten, kto má dojem, že predsa len na niečo je, ale nedokáže nič uskutočniť, je akoby paralyzovaný. Tzv. partikulárne spytovanie svedomia, ktoré propagoval sv. Ignác, je namierené priamo proti tejto chybe. Máme robiť veľa dobrého, keď máme veľa chýb? To sa nenapraví naraz. Lovci nestrieldajú do krdla, ale na istého určeného vtáka. Tak aj my si **musíme vziať na mušku jednu malú vec, ktorú chceme napraviť a nemeniť úsilie, pokiaľ sa nepodarí to jedno**. Dáva to radosť, že niečo dokážeme a že sme s Božou pomocou schopní pokroku.“

Takto nás adventné predsavzatie má posunúť dopredu. Len sa nedajme znechutiť neúspechmi z minulosti. Boh si cení predovšetkým snahu človeka. To znamená, vedieť sa správne rozhodnúť a správne využiť čas adventu.

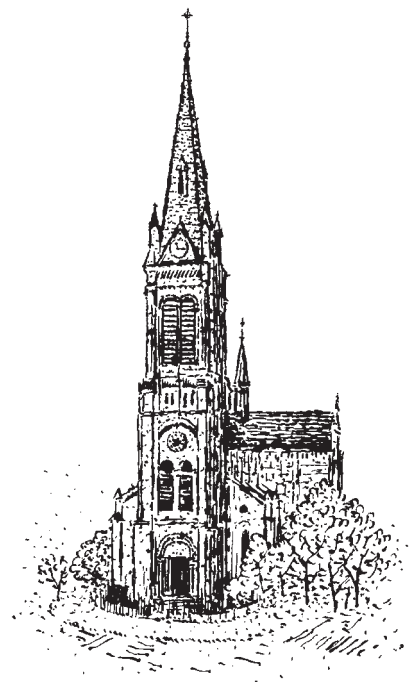
Milánsky biskup sv. Karol Boromejský v jednom pastierskom liste píše: „Pozrite najdrahší, nastáva čas slávy, slávnostný, čas blažený: deň spásy, pokoja a zmierenia. Čas, po ktorom veľmi túžili s mnohými prosbami a úpenlivými vzdychmi dávni patriarchovia a proroci, až ho konečne uzrel s prekypujúcou radosťou spravodlivý Simeon. Čas, ktorý Cirkev vždy veľkolepo slávi. A tak ho máme prežiť i my: so zbožnou myslou, naveky neprestávajúco chváliť večného Otca a ďakovať mu za jeho milosrdenstvo, ktoré nám preukázal skrze toto tajomstvo príchodu svojho jednorodeného Syna. Pritom nás Cirkev učí, že Kristov príchod nebol na prospech iba tým, ktorí boli na svete práve vtedy, keď prišiel, ale jeho pôsobenie ešte stále trvá aj pre nás všetkých. Tak budeme chcieť za prispenia svätej viery a sviatosti prijať milosť, ktorú nám on zaslúžil a usmerniť podľa nej svoj život v poslušnosti voči nemu. Preto nás Cirkev ako dobrá matka starajúca sa o našu spásu v tomto posvätnom čase učí hymnami, chválospevmi a inými slovami pochádzajúcimi od Ducha Svätého s vďačnou myslou prijímať také veľké dobrodenia.“

Vzácné slová, aj keď staré niekoľko storočí, jasne poukazujú na posvätnosť a veľkosť obdobia, ktoré začíname prežívať - na obdobie adventu. Okrem nášho adventného predsavzatia je to aj čas stíšenia a zintenzívnenia modlitieb pri adventnom venci. Aj tento pekný symbol adventu nás môže denne vyzývať: „Človeče, zastav sa, stíš sa, zavolaj rodinu na stretnutie, na modlitbu aj na vzájomný dialóg. Veď adventný veniec má spájať rodinu a zblížovať ľudí.“

Nezabudnime na Sväté písmo, knihu, ktorá by nemala chýbať pri adventnom venci. Aj rorátne sväté omše sú významnou výzvou a ponukou adventného obdobia, aby sme s Pannou Máriou očakávali a duchovne sa pripravovali na príchod jej Syna Ježiša Krista. Ponúk je viacero. Tak **začnime naplno prežívať advent hneď od prvého dňa s otvoreným srdcom, s horúcou láskou**, so srdcom plným očakávaní. Aby sme boli pripravení prijať Pána, ktorý prichádza ako svetlo. Je svetlom, v ktorom poznávame zreteľnejšie a lepšie samu Pravdu, seba navzájom i samých seba. On, Svetlo, sa nás dotýka, bez toho, že by osľňoval alebo oslepoval. Jeho jemný dotyk nám otvára možnosť, aby sme sa rozhodli a aby sme vedeli rozlíšiť zrno od pliev, pozlátku od pokladu. **Sme pozvaní, každý z nás, na cestu, z ktorej vďaka Svetlu nemusíme zísť ani vyhľadávať okľuky**.

Na záver vám, milí čitatelia, prajem požehnaný a plnohodnotný advent, aby vám pomohol viac sa priblížiť k ľuďom, k rodine a najmä k Bohu. Aby to bol čas stíšenia, pokoja a duchovnej prípravy na prijatie Božej milosti a najväčšieho daru zeme - Božieho Syna Ježiša Krista.

Váš farár Andrej Fordinál

*Preslávná Panien strážkyňa,
a Božia Matka panenská,
brána, čo vedie do raja,
nádej a radosť nadzemská.*

*Lalia v trní žiarivá,
holúbok na svet poslaný,
ratolesť našich koreňov,
rodiaca nám liek na rany!*

*Bašta, ktorá sa nepoddá,
hviezda, čo tíši krútnavu,
chráň nás od nástrah démona
a svetlom nás veď k prístavu.*

*Bludy a temno odožeň,
odstráň nám z cesty úklady,
na búrnom mori ukáž nám
istý smer, keď sme bez rady.*

*Jediná žiaríš netknutá
poškvrnu našo pôvodu;
pošliap moc hada vo svete
a daj nám pravú slobodu.*

*Nech Otcovi, Duchu Svätému
znie: „Sláva“ celou večnosťou
i tvojmu Synovi, ktorý ťa
naplnil Božou milosťou. Amen*

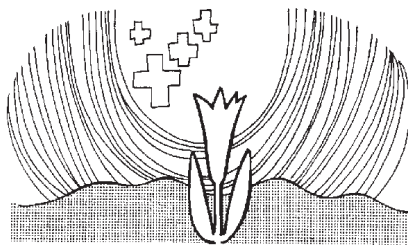
Hymnus na slávnosť
Nepoškvrneného počatia Panny Márie

ZAPÁLIŤ OKREM SVIEC AJ SRDCIA

Opäť nám brány otvára nový cirkevný rok. Adventný čas, ktorý je prípravou na Vianoce, na príchod Ježiša Krista. Ako sa „naštartujeme“ teraz na začiatku, taký môže byť celý cirkevný rok. Pokúsme sa zamyslieť nad významom adventu v našom vnútri, či sa spolu s adventnou sviecou rozhorí naplno aj svetlo viery v našich srdciach.

Chcem nám priblížiť krásu adventu, symbolizovanú horiacimi sviecami pomocou kvasenia vína. Ľudia, ktorí v minulosti dorábali víno, vedia, aké nebezpečenstvo hrozí pri jeho kvasení. Uvoľňuje sa kyslíčnik uhličitý, ktorý môže človeka zadusiť. Jeho nebezpečenstvo je o to väčšie, že nemá chuť ani vôňu, ani zápach. Človek ho jednoducho dýcha a vôbec o tom nevie. Stávali sa rozličné tragédie, ale ľudia prišli na to, ako sa uchrániť. Vedeli, že sa nemôžu spoliehať na svoje zmysly a začali si brávať so sebou do pivnice horiacu sviecu. Keď začala svieca hasnúť bolo jasné, že nemá kyslík a treba utekať, aby som nezaspal na veky. Utekať, aj keď svojimi zmyslami nič necítim.

Toto nebezpečenstvo sa už možno pomínulo. Nestávajú sa často takéto prípady, no obraz nám môže pomôcť preniesť sa do každodenného reálneho života. Chodíme po svete a ak po ňom chodíme s otvorenými očami, presvedčame sa, že v ňom hynie veľa ľudí. Aj fyzicky, ale ešte viac duchovne. Nie je zriedkavosťou, že stretneme človeka, ktorý nad všetkým mávne rukou a povie: mňa už nič nebaví. Alebo povie: stačia mi peniaze, alebo: čo tam po duši, kariéra je dôležitejšia. Ten človek je už otrávený. Je to živá, chodiaca mŕtvola. Zasiahol ho „plyn“ súčasnej kultúry, ktorý sa do neho dostáva postupne, pomaly, neba-

dane, až zrazu zmení zmýšľanie a začne žiť i hovoriť inak ako doteraz.

Ako sa ubrániť tomuto nebezpečenstvu, ktoré hrozí všetkým? Pán Ježiš nám na začiatku adventného času hovorí: **Bdejte**. Dávajte si pozor. A v evanjeliách nás vyzýva: *Bedrá majte opášané a horiace sviecy v rukách*. Tu je riešenie! Žijeme v kultúre, ktorá je často rafinovaná. Pomaly púšťa veci, ktoré sú nebezpečné, ale pritom veľmi vábivé, na prvý pohľad neškodné. Zmysly nám hovoria: všetko je v poriadku. Aj rozum nám to môže hovoriť. No v skutočnosti pomaly, ale isto hynieme, dusíme sa a zaspávame. Pán Ježiš nám pripomína: dávajte pozor, aby vás pán domu nenašiel spať, keď príde nečakane.

Aj v advente zapalujeme postupne štyri sviečky. Čo je teda tá horiaca svieca, ktorá nám môže pomôcť rozoznať dobro od zla?

Odpoveď je jednoznačná: *Kristus, svetlo sveta*. On nám chce pomôcť, ale my máme byť otvorení jeho pravde. Túžiť po jeho blízkosti tak, ako volá prorok Izaiáš: *Prečo si nám, Pane, dal zablúdiť z tvojich ciest, srdcu zatvrdnúť, aby sme nemali bázeň pred tebou? Obráť sa k nám, lebo sme tvoji služobníci a kmene tvojho dedičstva. Kiež by si prelomil nebesia a zostúpil!* Pán vypočul tento výkrik prosby o pomoc. Zostúpil v Kristovi Ježišovi, ktorý je Svetlom a my môžeme so sv. Pavlom ustavične vzdávať vďaka svojmu Bohu pre Božiu milosť, ktorú sme dostali práve v Kristovi Ježišovi. Boli sme obohatení v každom slove a v každom poznaní. Nechýba nám nijaký dar milosti. S Kristovým evanjeliom v ruke môžeme bezpečne, verne a bez omylu rozoznať všetko pravé od nepravého, zlé od dobrého, a to aj vtedy, keby naše zmysly zlyhali a keby zlyhal aj náš rozum zatemnený prvotným hriechom. A keď spoznáme pravdu, ten istý Ježiš Kristus sa stane našou silou pri jej uskutočňovaní. *On nás bude posilňovať až do konca* – pripomína sv. Pavol – *aby sme boli bez úhony v jeho deň*.

Život je niekedy domotaný. Niekedy aj nebezpečný ako pivnica, v ktorej sa kvasí víno. Ťažko je správne sa v ňom zorientovať. Lahko sa dáme oklamať a nacytať, lahko presvedčiť, že dobré je zlé a zlé je dobré. Lahko sa dáme otráviť, ak veríme iba svojím zmyslom a svojmu rozumu. Je tu Kristus, kritérium pravdy a života. Naším poslaním je žiť vo svete, nie z neho utekať. Zároveň a či práve preto je nevyhnutné kráčať životom so Svetlom v ruke.

Spracoval Marián Bér

CELÁ SVÄTÁ - TOTUS TUUS!

Nepoškvrnené počatie Panny Márie si mnohí zameňajú so Zvestovaním Pána, teda s počatím Ježiša. Dogmu o Nepoškvrnenom počatí vyhlásil 8. decembra 1854 pápež Pius IX. **bulou Ineffabilis Deus**, ktorá označuje Máriu za ochranenú od hriechu prvých rodičov už od svojho počatia. Katolícka Cirkev slávi tento sviatok práve 8. decembra a pôvod dogmy je prepojený so zjaveniami v Lurdoch (1858). Tam sa Panna Mária dievčaťu Bernadete zjavila a predstavila ako Nepoškvrnené počatie. Nie je teda len počatá bez poškrvny, ona je Nepoškvrnené počatie.

Keďže Sväté písmo je pre nás spolu s Tradíciou teologickým miestom, v tomto chápaní nachádzame náznaky už v Starom zákone. V protoevanjeliu sa píše o žene (Eve) ako predobrazu Panny Márie: *Nepriateľstvo ustanovujem medzi tebou a ženou, medzi tvojím potomstvom a jej potomstvom, ono ti rozšliape hlavu a ty mu zraníš päťu* (Gn 3, 15). Vďaka Máriinmu Fiat prichádza na svet Spasiteľ, a preto je Mária účastná na Kristovom víťazstve nad hriechom. *Celá si krásna, priateľka moja, a škrvny na tebe niet* (Pies 4, 7). Neskôr v Novom zákone prichádza archanjel Gabriel k Márii s pozdravom: *Zdravas, milosti plná, Pán s tebou* (Lk 1, 28).

V dejinách Cirkvi sa dlho vyvíjali názory teológov na obsah neskoršej dogmy. Boh vo svojej moci nielenže Máriu očistil od poškrvny dedičného hriechu, ale do-

konca ju pred týmto hriechom uchránil. Niet teda pochýb, že aj prirodzené počatie Márie Joachimom a Annou bolo pre budúce zaslúhy vykupiteľského diela Pána Ježiša sprevádzané veľkou Božou mocou. Veď je pochopiteľné, že Boží Syn prichádza na svet bez dedičného hriechu do prečistého lona Božej Matky. Táto veľká Božia milosť ju však chránila nielen počas deviatich mesiacov v lone sv. Anny, ale aj po celý život.

Sviatok Nepoškvrneného počatia je teda oslavou Božej moci uchrániť Máriu pred hriechom a nás naplniť radosťou z Kristovho víťazstva nad hriechom a smrťou. Vďaka tomuto sviatku môžeme hlbšie pochopiť posvätnosť počatia človeka, a vidieť tak rozdiel medzi hriechom, ktorý poškrvňuje a telesným spojením muža a ženy, ktoré predstavuje v manželstve ich duchovnú bohoslužbu. Mária bola počatá priro-

dzeným spôsobom, no nadprirodzene bola uchránená od poškrvny hriechu. Mohli by sme si myslieť, že čistota Márie je niečo neštandardné, iba pre vyvolených. Boh nás však všetkých pozýva k svätosti. To, čo je v našom živote neprirodzené, je práve hriech. Mária sa tak stáva pre nás vzorom nového stvorenia, ktorým sa stávame v Kristovi. V krste nás Božia milosť očistuje od poškrvny dedičného hriechu a dospelemu sa zmyývajú aj všetky osobné hriechy. Takto sa v kresťanovi buduje prvotná svätosť, tak ako to bolo v Božom pláne. Našou úlohou je potom spolupracovať s Božou pomocou na rozvíjaní prvotnej svätosti a rásť vo viere.

Počatie sa dnes stáva veľmi diskutovateľným problémom. Mnohí by chceli zhréšiť a nepočat, veľa manželov sa usiluje počať potomka a keď sa to nedarí prirodzeným spôsobom, uchylujú sa k umelému počatiu. Ďalší „rodičia“ uvažujú o prerušení tehotenstva, ktoré sa však nedá obnoviť, teda o ukončenie ľudského života. Niektorí spájajú manželské spojenie len v tom prípade, že cieľom je počatie potomka. Koľko detí je počatých v alkoholickom opojení, bez túžby po príchode nového života, tu je zas,

naopak, oddelené prežívanie sexualita a plodenia.

Boh vo svojej prozreteľnosti pripravuje Matku pre svojho Syna, a aj nás tak vedie k plánovaniu a predvídaníu, a poukazuje na prázdnotu ľudského života bezcieľne unášaného dolu prúdom. Odovzdanie sa do Božej vôle je potom ďaleko od pasívneho očakávania toho, čo sa má stať, k aktív-

nemu sa zapojeniu do Božích plánov. Náš život tak dostáva novú hodnotu a zmysel, a každý z nás je pozvaný objaviť svoje konkrétne poslanie, ktoré nemôže vykonať nikto okrem nás.

Modlime sa dnes za počaté a nenarodené deti, za uzdravenie chvíle nášho počatia, aby sme vnímali to, že Pán Boh nás chcel a túžil po nás, aj keď možno rodičia

túžili po niečom inom. Prosme o pochopenie duchovného rozmeru počatia každého človeka stvoreného na Boží obraz a určitého na spásu. Nepoškvrnené Počatie nech je pre nás vzorom, istotou Božej moci a blízkosti a cieľom našej pozemskej púte.

Martin Jarábek

KREŠŤANSKÉ HODNOTY V PONOVEMBROVOM VÝVOJI SLOVENSKA

Na túto tému preniesol kardinál Ján Chryzostom Korec prednášku na vedeckej konferencii *Slovensko a odkaz novembra 1989*, ktorá sa uskutočnila 13. novembra v Bratislave. Prednášku uverejňujeme s láskavým dovolením otca kardinála.

Človek, a len človek, sa objavil vo svete ako úplná novosť zeme i vesmíru. Od prvej chvíle bol novosťou ako homo faber, homo artis a homo religiosus, ako remeselník, umelec a ako človek náboženský. Zanechal po sebe nástroje, krásne kresby zvierat a ľudí v jaskyniach a zanechal stopy viery v duchovno v sebe i nad sebou v malbách symbolov a najmä dôstojným pochovávaním svojich blízkych, napríklad v hroboch na ružiach. Objavené nástroje, zachované kresby a náboženské stopy sú najstaršie identifikačné znaky človeka. A len človeka. V týchto troch podobách pretrvávajú popri iných znakov dodnes.

Všetky tieto znaky majú hlboké korene v podstate človeka a vyjadrujú jeho zameranie na Nekonečno. V poznání, chcení, v tvorbe, i v túžbach a láske. Svedčia o tom celé dejiny ľudského hľadania, vied, tvorba civilizácie a kultúry, čo všetko je stále otvorené do Nekonečna, najvýraznejšie v náboženstve. Kresťanstvo vnieslo zvlášť do náboženského chápania života ľudí často tápajúcich neslýchané svetlo, neslýchanú pravdu a silu. Stalo sa tak cez náboženské dejiny Izraela, cez jeho prorokov, cez jeho vieru, modlitby a očakávania. To všetko vyvrcholilo v evanjeliu Ježiša Krista, ktorý je Svetlom sveta a sviati už stáročia po celej zemi, aj v polotme dnešných zmätených názorov na život. Na našom Slovensku je kresťanstvo Svetlom už viac než tisíc rokov. Hovorí nám rečou Biblie, najtajomnejšej knihy sveta, že ako ľudia sme stvorení na Boží obraz a podobu.

Do novembra 1989 sa vo verejnom živote u nás o týchto veciach nehovorilo, a keď, tak len negatívne. Chýbala nám sloboda – sloboda myslenia, vyjadrovania a konania. Nesloboda bola potláčaním ľudskosti umlčávaním ľudského ducha. Tým nesloboda ničila nielen jednotlivcov, ale i národ. Preto sme sa do novembra '89 za slobodu tak vytrvalo a s veľkými obetami zasadzovali, a po novembri sme tak nadšene vítali slobodu. Základnou kresťanskou hodnotou získanou v novembri bola sloboda Cirkvi, katolíckej i evanjelickej. Znova sa otvárali zrušené kňazské semináre, obnovovali sa rehole saleziánov, jezuitov a ďalších. Oživali cirkevné školy, organizácie detí, mládeže, rodín, inštitúcie vedcov, umelcov a národnej kultúry či organizácia Charity a diakonie. Všetko sa prebúdzalo. To isté sa dialo v celom občianskom živote.

Po uzatvorení mnohých ponovembro-

vých politických rokovanií v roku 1992 Slovensko v Národnej rade veľkou prevahou poslancov odhlasovalo svoju zvrchovanosť, s tou istou prevahou prijalo novú Ústavu a po nej samostatnú Slovenskú republiku. Slávnostnej preambule Ústavy naša slovenská pamäť vnukla aj slová: *My, národ slovenský, v zmysle cyrilometodského duchovného dedičstva a historického odkazu Veľkej Moravy...* Tu ožili v nás polozabudnuté osobnosti ako Pribina, Rastislav, Svätopluk, sv. Cyril a Metod i Gorazd a s nimi monumentálny kultúrny čin prekladu celej Biblie do obdivuhodnej staroslovienčiny, ktorá sa v 9. storočí neuveriteľne stala štvrtým liturgickým jazykom vtedajšieho sveta.

Preambula Ústavy nám pripomenula aj Metodove štátotvorné texty *Napomenutia vladárom* či *Zákon súdny ľuďom*, a celú ďalšiu tisícročnú kresťanskú tradíciu slovenského národa. Pripomenula nám naše chrámy, kresťanské školy až po Akadémiu Istropolitánu a Trnavskú univerzitu, ale i osobnosti Bernoláka, Hollého, Štúra, Hurbana, Moyzesa a Kuzmányho a ďalších. Naším štátnym znakom sa stal dvojkríž ako tisícročný symbol a identifikačný znak slovenského národa.

V Slovenskej republike sme potom oživilí ďalšie kresťanské hodnoty: **Základnú úctu k človeku a k jeho právam už pred narodením. V náboženskej výchove v školách sme uznali význam Desatora a dobrej výchovy detí. Manželstvo a rodinu sme prijali ako prirodzený vzťah muža a ženy, ako základ rodiny, národa i štátu. A zakotvili sme to v Ústave Slovenskej republiky a neskôr aj do základnej zmluvy s Vatikánom a ostatnými cirkvami.** Všetky tieto princípy aj chránime.

Uvedomujeme si, že aj morálka Desatora vznikla z vnútorných podstatných potrieb človeka a je posvätená kresťanstvom. Ktorý otec rodiny by chcel, aby mu nejaký zloduch znásilnil šestnásťročnú dcéru? A ktorá matka by si želala, aby jej nejaký zločinec zavraždil syna? To by bolo zvrátené. Uznávame, že všetci ľudia sú pod vládou morálneho poriadku. To vyjadruje aj Charta ľudských práv OSN a naše zákony.

Aj príkaz Desatora o práve každého človeka na česť nás zaväzuje z podstaty všetkých. Ak sa niektorí verejne pôsobiaci činitelia dnes nazdávajú, že môžu priam pošliapať česť názorového protivníka v tlačí, televízii, či v iných prejavoch, hovoríme: Nemôžu a nesmú! Keď to robia, prevíňujú

sa a vzbudzujú tým v občanoch priam odpor. Aj zlodej si myslí, že môže kraďnúť. Nemôže! Človek ako človek je pod vládou morálneho poriadku. Nežije v džungli a nie je šelma. To je aj kresťanské presvedčenie, ktoré prijímame.

Z úcty k morálnemu poriadku naši zodpovední činitelia nedávno neprijali návrh zákona o tzv. národnom sexuálnom zdraví, ktorý mal vnašať voľnosť a antikoncepciu už do našich škôl, namiesto výchovy k zodpovednému rodičovstvu. Po pozitívnom zákone o poučení ženy pred rozhodnutím o potrate chce teraz niekto zas uzakoníť, že rodičia nemajú právo vyjadriť sa k prípadnému potratu svojej šestnásťročnej dcéry. Iste, ide o zložitú vec. Ale možno sa vážne pýtať: Keby pri danej operácii došlo k nešťastiu, budú mať títo rodičia právo pochovať si nedospelú dcéru, ktorá by zomrela pri potrate? Alebo ju pochová lekár? Stali sa už také nešťastia! Je potrebné rešpektovať zdravé ľudské a kresťanské zásady a zachovávať ich.

Máme aj iné problémy, ba i deficity. Musíme ich riešiť v súdnictve, v spravovaní štátnych financií, v podpore zdravej kultúry Slovenska, a to aj ochranou detí pred agresivitou niektorých televíznych programov či internetu. Na to všetko máme zodpovedné inštitúcie. Dnes hľadáme stratené slovenské obetavé vlastenectvo. Kde sa podelo? Naprávame úporne svedomia, ktoré boli spustošené a sú ďalej rozleptávané novým nezodpovedným relativizmom. November '89 nám priniesol aj vlnu nadšenia pre súkromné vlastníctvo a v niektorých ľuďoch priam nekritický obdiv kapitalizmu. No mnohí ľudia o nejaký čas pochopili, že súkromné podnikanie má nielen podobu tvorivej iniciatívy a zdraveho dynamizmu v národe, ale môže v niektorých nadobudnúť aj správanie žralokov. Správanie veľkých finančných kruhov v USA a inde uvrhlo v našom čase celý svet do neslýchanej hospodárskej krízy.

Štáty reagovali na to nevyhnutne prekvapujúcim zásahom do súkromného podnikania bánk či koncernov. Urobili to zákonmi i miliardami. Lebo celý svet hospodárstva sa ocitol na okraji priepasti. Svet v tých chvíľach pochopil, že každý majetok má aj sociálne poslanie, ako oddávna pripomínajú aj sociálne pápežské encykliky. A tak aj u nás je šťastím, že platia princípy slobody, pluralizmu a súkromného vlastníctva, ale aj princípy spoločného dobra, solidarity, subsidiarity a sociálneho zákonodarstva. Z hľadiska spravodlivosti aj to je vyvážená ochrana ľudských a kresťanských hodnôt.

Na záver: Uviedli sme niektoré kultúrne, duchovné a morálne hodnoty, na ktorých sa buduje a má budovať náš život po Novembrovom dosiahnutí slobody. Človek svojou otvorenosťou do Nekonečna bol novosťou sveta a vesmíru od prvej chvíle, ako sa objavil na Zemi. Toto privilegium by

sme si mali húževnato chrániť dnes a rozvíjať ho aj do budúcnosti. Pápež Benedikt XVI. pri svojej septembrovej návšteve roku 2009 o tom akademickej obci v Prahe na Hradčanoch povedal takéto slová: *Ludia mladej generácie by si mali s radosťou uvedomiť plnosť celej pravdy o človeku, o národe*

a o celom živote. S radosťou tak objavia, že otázka, čo všetko môžu poznať, im otvára aj prítlačlivé dobrodružstvo o tom, čím by mali byť a čo by mali vo svojom živote robiť. Aj na našom Slovensku by na tomto formovaní mladých malo nám všetkým eminentne záležať! **Kardinal Ján Chryzostom Korec**

KEĎ MÔJ ČAS ZAŽÍVA ČASOVÚ TIESEŇ

„Nedá sa. Nejde to. Niet času.“ Čas – vzácny tovar napriek tomu, že ň tak úpenlivo bojujeme. Zdá sa, že nás všetkých tlačí, no nevedno kam. Otázkou však ostáva: „Ozaj s ním bojujeme?“ Nedávno som dostal mail s pekným zamyslením. Jeho autora sa mi žiaľ nepodarilo zistiť, no i tak by som sa s Vami rád podelil o túto jeho myšlienku. (Dúfam, že autor mi túto moju trúfalosť prepáči.)

Spomaľ, máš privysokú rýchlosť...!!!

„Keď som včera vystupoval z vlaku, predom ňla pomalým tempom stará babka. Ponáhlal som sa a nevedel som ju predbehnúť. Vyťáčala ma do nepríčetnosti! Vtedy som sa zarazil a povedal som si: ‚Kam sa ja vlastne ponáhlam?‘ Ozvali sa vo mne výčitky svedomia, že som sa v duchu nahneval na babku, ktorá nemôže za svoju pomalosť. Celý život pracovala, aby sa aj moja generácia mala dobre, možno veľa vytrpela. Ale všetko trepezlivo zniesla. A ja som netrepezlivý a malicherný. A to všetko len preto, aby som bol o desať minút skôr v internáte. Tých pár minút aj tak premrhám pri internete alebo ‚telke‘. Alibisticky to zhodím na čas, v ktorom žijeme. Všetci sa hrozne ponáhlame. A večer zistíme, že zasa sme toho veľa nestihli. Frustrovaní si ľahneme a zaspíme spánkom nepokojných. Popri známych frázach: ‚Ako sa máš?, Ako žiješ?‘ sa nám do slovej zásoby vtesnalo: ‚Strašne sa ponáhlam, nemám čas!‘ Tak máme veľa práce... Cez ‚sms-ky‘ si vyznávame lásku, komunikujeme cez ‚čet‘ a tvárou v tvár si nemáme čo povedať. Trápia nás účty, kariéra. A popri tom už neostáva času nazvyš. V schránkach sa nám hromadia maily, lebo ‚nemáme čas odpísať‘, na polici sa kopia knihy, lebo ‚nemáme čas čítať‘, nevieme ako vonia príroda, lebo ‚nemáme čas k nej prichutnúť‘. Takto a podobne si zanepřázdenosť racionalizujeme aj ja. Ale dokedy to vydržíme? Stále chceme viac stihnúť a dári sa nám menej. Možno venujeme priveľa času veciam, ktoré si to nezaslúžia. Žijeme príliš rýchlo, máme skoro všetko, a napriek tomu sa kopia nešťastní ľudia. Náš život je nekvalitný. Priemerná dĺžka života sa pomaly predlžuje, no jeho kvalitatívna zložka je čím ďalej tým väčšmi nevýrazná. Nevieme sa zastaviť a uvedomiť si hodnotu vecí. Robíme veľa fotografií, ale už si ich ani neprezeráme. Napálime ich na CD a tým to skončilo. Počítače máme plné mp3-jek (piesni), ale nemáme prehľad, čo je to vlastne za hudbu. Množstvo televíznych kanálov, ktoré dávajú naraz veci, ktoré chceme vidieť a hneváme sa, že to nestihame. Namiesto zábavy stres. Stále si kontrolujeme mobil, či nám niekto nevolal. Vypnúť mobil? Ved' môžeme zmeškať dôležitý hovor! Prestávame si vážiť krásne veci, kvôli ktorým sa oplatí žiť. Mój dedko má osemdesiat tri rokov. V živote nebol v za-

hraničí, nemá mobil, pozerá len dva televízne kanály a počúva jednu stanicu na svojom starom tranzistore. A napriek tomu mi minule povedal, že prežil krásny život. Má množstvo spomienok, ktoré mu vyvolávajú úsmev na tvári. Vie sa tešiť z pekného dňa, z vône dreva, s ktorým celý život pracoval, zo svojich vnúčat, na ktoré je pyšný. Žil ťažký život, ale vážil si ho. To my dnes nevieme. A tak máme infarkty už v päťdesiatke, kopu rakoviny a depresii. A možno by stačilo spomaliť. Tvrdenie, že sa to nedá, neobstojí. Sú ľudia, ktorí to dokážu. Zamyslíme sa, koľko času venujeme nepodstatným veciam. Skúsme si vypnúť mobil, porozprávať sa, niečo si prečítať. Azda som si uvedomil môj rýchly život včas nato, aby som spomalil. Kamarát má chalupu v Henclovej. Je to malá banicka dedinka obkolesená horami. Nie je tam signál na mobil, v ‚telke‘ jeden kanál (žiadna dilema a pozriete si aj to, čo by ste nikdy doma nepozerali a začne sa vám to páčiť), obchod otvorený len v utorok a štvrtok a jedna kréma s rozmermi 5x5 metrov. Ideálne miesto na spomalenie. Asi tam zabehnem, aby som sa zbytočne nehneval na starých pomalých ľudí, ktorí si vážia zvyšok života a zbytočne sa neponáhľajú za smrťou tak, ako my!“

Keď som po tomto zamyslení premýšľal nad svojim časom, nad schopnosťou stihnúť všetko, čo som prislúbil, v ten večer z televízie, ktorá bola pustená za mojím chrbtom, zaznela jedna veta: „Žiješ vo svete s dvanástimi tisími jedálnymi listkami a nemáš čo jesť.“ Načo mi ich je teraz dvanásťtisíc, keď zjem najviac jedno či dve jedlá a tie ostatné ma budú zaujímať neskôr?

Keby sme tak vedeli, čo je pre nás dôležité teraz... Keby sme prestali žiť rýchlo a začali žiť skutočne...

Božie dotyky

Stretnutie Ježiša s jedným z predstavených synagógy, Jairo, venoval otec arcibiskup Stanislav Zvolenský štvrtú Lectio divina, v tomto roku kňazov.

Svoju pozornosť zameral na dva dotyky. Jedným Ježiš vzkriesil a druhým uzdravil. Jairus prosil Pána o vzkriesenie svojej dcéry, ktorá práve skonala. Ježiš vstal a išiel s ním za jeho dcérou. V tom sa dotkla le-

mu jeho šiat žena, ktorá bola dlhé roky chorá, a hneď vyzdravela. Jairovu mŕtvu dcéru vzkriesil a chorú ženu uzdravil. V tomto evanjeliu ide o dva druhy dotykov. V prvom, Jairus úpenlivo prosí o Boží dotyk, Ježiš jeho prosbe vyhovie a dcéra ožije. V druhom prípade sa žena v hlbokoj viere dotkne lemu Ježišových šiat a vyzdravie. *Viera je nevyhnutnou podmienkou na to, aby sa Ježišovo spásnosťné dielo preukázalo.* V obidvoch týchto prípadoch bola prítomná viera. Raz uvedomelá – prosiaca, druhýkrát odovzdaná – očakávajúca.

Vo svätej omši sa nám sprostredkujú tieto dva druhy dotykov. Najprv čítanie Božieho slova, ktorého sa dotýkame, ako žena lemu Ježišových šiat, aj keď hlboký zmysel nám môže byť skrytý. My prichádzame a počúvame, nechávame Slovo pôsobiť, aby nás uzdravilo. Potom v Eucharistii, premenení chleba a vína Kristus prichádza k nám a dotýka sa nás, aby sme precitli. Prichádza, lebo ho prosíme, túžime po ňom.

Okrem týchto dotykov, pri ktorých sa predpokladá viera, sa Boh dotýka ľudí tisícokrakými spôsobmi. Chce aby precitli všetci, aj tí čo ešte z vlastnej vôle nedokážu veriť tak, ako Jairus a chorá žena. Chce v nás vzbudiť vieru, preto nám prichádza na pomoc: zjavuje sa v kráse prírody, v kráse hudby, v architektúre, umení, v kráse vzťahov naplnených láskou, v rodičoch, deťoch, priateľoch, kňazoch a vo všetkých dobrých ľuďoch. V šťastí, zdraví ale aj v nešťastí a chorobách, ktoré nás majú možno zastaviť, aby sme sa mali čas zamyslieť nad svojím životom. Kto sa však ženie za prchavými zážitkami alebo chce stihnúť všetko, aby mu nič neušlo a o niečo náhodou neprišiel, ten si tieto veci obyčajne nevšimá, nemá na ne čas, alebo ich odkladá na neskôr. **To neskôr však nemusí nikdy nastať.** Nakoniec môže prísť len utrpenie a bolesť, ktoré budú poslednou šancou, ktorú Boh človeku dá, aby konečne precitol.

Za jeden z Božích dotykov možno pokladať aj **Nový preklad Svätého písma s komentármi Jeruzalemskej Biblie** z pera **Mons. ThDr. Antona Boteka**, pápežského preláta, člena Slovenského ústavu svätých Cyrila a Metoda v Ríme. Tým sa po šiestnástich rokoch namáhavej práce pracovníkov Teologickej fakulty Trnavskej univerzity, predovšetkým pátra Jána Ďuricu, dostáva sa do rúk slovenským veriacim nový, v poradí trinásty preklad Svätého písma.

Anton Botek sa narodil v r. 1911, kňazské svätenie prijal v r. 1935 a ako mladý kňaz Trnavskej diecézy bol kaplánom vo Veľkom Záluží, v Zlatých Moravciach, v Piešťanoch a vo Vrbovom. Po absolvovaní dôstojníckej školy v Prahe bol vojenským

(Dokončenie na s. 7)

ROZHOVOR O MINULOSTI A SÚČASNOSTI

Stretáme sa po vyše dvadsiatich rokoch. Vdp. Pavol Flajžik pôsobil ako kaplán v našej farnosti v rokoch 1984 – 1989, teda v časoch neslobody Cirkvi. Jeho pohľad na veci minulé i súčasné bude isto zaujímavý pre tých, čo ho poznali, aj pre tých, ktorí tie časy neprežili s nami.

• **Aké boli, dôstojný pán, vaše cesty po odchode z Blumentálu?**

Po odchode z Blumentálu to bola viacmenej taká z núdze čnosť, vtedy mi hrozilo, že mi zoberú štátny súhlas, a to nebolo prvýkrát za tých päť rokov môjho pôsobenia v Blumentáli. Dostal som sa do farnosti Lozorno. Tam som strávil trinásť rokov. Potom som bol dva roky v Dolnom Oháji, a teraz som už šiesty rok vo farnosti Jablonica.

• **Do našej farnosti ste prišli ako mladý kňaz plný elánu a nadšenia. Takého sme Vás poznali. Ako si Vy spomínate na roky strávené s nami Blumentálcami?**

Áno, bol som mladý kňaz (úsmev). Hm, to „bejvávalo“. Keď som prišiel do Blumentálu, priznám sa, mal som radosť a zápal. Tu naozaj bolo čo orať a preorávať, preto som sa tešil. Hoci som podľa mojej náтуры, mojich prihovorov a vtedajších čias ráatal s tým, že tu dlho nebudem, nakoniec z toho bolo päť rokov. Na Blumentál spomínam ako na radosnú pastoráciu, ozaj náročnú. Pociťoval som tú záťaž, no bola to radosná záťaž.

• **Čo tu bolo pre Vás najťažšie, a čo Vám spôsobovalo radosť?**

Najťažšia bola asi časová tíseň. Nechcem, aby to vyzeralo ako chvála, tak to neberte, to by som nerád. No vtedy to fungovalo tak, že sme mali pastoračné povinnosti – spovednica, svätá omša, a to ráno aj večer, a potom každý druhý týždeň vždy pohreby, služby, atď. Stávalo sa, že keď mladí ľudia, s ktorými som mal kontakty, chceli stretnutie s kňazom, hodinku „na kus reči“, niekedy to trvalo aj mesiac, kým sme sa stretli... Bol to síce „trapas“, ale nedalo sa skôr. A radosť? V Blumentáli bolo vždy koho spovedať, a keďže sa tam spovedalo denne, a pred sviatkami intenzívnejšie, bolo pre mňa radosťou, že neustále prichádzali penitenti, a mal som komu v Bohu mene odpúšťať. Radosť som mal z množstva stretnutí so študentmi, s učňami aj vysokoškólakmi, z početných krstov dospelých. Už aj štb-áci si „zgstulili“. Keď sa raz stretla skupina dvadsiatich dospelých na prijatie sviatostí – krstu, prvého svätého prijímania, i sviatostí birmovania – v zavretom kostole a mladí pritom spievali, po skončení slávnosti nás pred kostolom čakali „páni v šedom“, niektorým brali fotoaparáty a kamery, vyberali im filmy z fotoaparátov a tešili sa z toho.

• **V tom čase, ak sa dobre pamätám, býval Blumentál v nedele a vo sviatky doslova preplnený veriacimi a priestor pred obojným stolom bol plný detí. Spomínate si na dve sestričky Kornéliu a Gabrielu, ktoré vždy mali okolo seba „krdel“ detí? To ony ich tak pričahovali do Blumentálu, alebo to bola zásluha rodičov?**

To je ťažko oddeliť, aj ony, aj rodičia. Rodičia im verili a svoje ratolesti im zverili. Tieto sestričky mali charizmu, bolo to čosi krásne, dopĺňalo sa to. Viete, deti sú deti,

zácitia srdce. Dobré srdce. A tieto sestričky mali srdcia naozaj dobré. Boli pre tie deti takým majákom, ktorý svietil. A svetlo vždy priťahuje.

• **Aké boli možnosti katechézy detí. Učili ste náboženstvo v školách? Viete odhadnúť, aké percento detí sa zúčastňovalo vyučovania náboženstva vtedy a dnes?**

V tom čase som mal legálne len asi dve, tri hodiny náboženstva škoľe, bolo to málo a chodili ta aj málo detí. Vtedy sa viac učilo potajme. Bolo veľmi cítiť tlaky proti viere, no detí bolo dosť, lebo doma mali zázemie. Veriaci rodičia boli veriaci nie naoko, ale naostro. Prenášali svoju vieru do života. Dieťa vidí otca a matku a rado kopíruje ich život. A percento detí na náboženstve? Nevie odhadnúť, ako je to vo veľkom meste ako je Bratislava, ale v menších mestách a na dedinách je na hodiny náboženstva prihlásených oveľa viac detí no, žiaľ, v kostole je ich menej. Deti absolvujú prvé sväté prijímanie a birmovku a potom je to už bieda. Problém však nie je v deťoch, ale v rodičoch.

• **Pýtam sa preto, že dnes je aj tu v kostole pomenej detí. V čom vidíte príčinu?**

V tom minulom období bol jasný protivník. Nejde však o protivníka a o akýsi boj, ale o ponuku. A terajšie „bilbordy“ majú pútavejšie ponuky a sú veľmi príťažlivé, farebné. My kresťania akosi zaostávame v ponukách. Sme akoby zakomplexovaní, máme pocit akejsi nedokonalosti, či neotvorenosti. Nevie naše kresťanské hodnoty vyjadriť navonok tak, aby boli príťažlivé aj pre druhých. Svet ponúka toľko farebného, idúceho až pod kožu, kým my ponúkame niekedy skostnatelo, sucho. Nie živo, nie vitálne. Mali by sme dať do nášho svedectva o Bohu a o Kristovi viac života.

• **Prešli ste viacero farností. Ako je to v menších mestách či na vidieku?**

Mám dojem, že je to podobne ako tu. Pretože tá stokrát opakovaná lož za totalitu sa nám stala pravdou a my máme komplex. Teda, keď rodičia, žiaľ, nemajú čo dať svojom deťom v oblasti viery, to je problém. Spomenul by som zaužívanú prax z dávnejšej minulosti – nedeľnú školu. Niečo podobné som párkrát skúsil aj v Blumentáli. Stretli sme sa s ľuďmi v nedeľu poobede, nie na večery či litánie, ale na rozhovor o viere podobne ako pred sto, sto päťdesiatimi rokmi. Vtedy fungovali nedeľné školy. Čosi sme si povedali, aj prečítali zo Svätého Písma, potom skôr kladli otázky o tom, čo ich z prečítaného zaujímalo. Dávali podnety, o čom chceli rozprávať. Nebolo to násilné poučanie, skôr reč v obrazoch, aby sa obohatili a poučili. Aby ich to zapálilo. V dávnejšej minulosti boli pre dospelých nedeľné školy, dnes nám chýba priestor, kde by sa viac vzájomne komunikovala naša viera medzi ľuďmi.

Scholastici v minulosti mávali školy, kde sa prebrali určité témy a potom rozdelili triedu na dve polovice, jedni boli proti,

druhí za a cvičili si argumentáciu svojej viery. Keď si ju vyvíbrili, nemuseli sa obávať vonku. V súčasnosti, keď prednášam birmovancom témy, hovorievam im: „Keď máte maturovať z náboženstva, tak ja som teraz ateista, som neveriaci, neznaboh...“ Šesť hlavných právd im poviem tak, že nesmiem ani raz povedať slovo Boh, Cirkev, viera, biblia... Ale k tomu mám prísť. Spochybniť aj ich. V Boha vtedy akoby neverím. Kristus nežil, ale prideme k nemu, samozrejme. Pri každej pravde začínam ako ateista. A to preto, lebo, ako hovorievam deckám, keď máte byť dospelí kresťania, neoperujte kresťanskými pojmami, ale pojmami tých ľudí, ktorým oni rozumejú. To to my často nevieme. Máme poučky... Ale kto má rád poučky?

• **V čom vidíte príčinu útlmu v živote „tradičných“ veriacich?**

Rodičia boli toľko rokov klamaní, sú duchovne podvyživení, to je citel'né. Bytostne zakomplexovaní. To je dopad totalitnej diktatúry. Dnes, keď dá dieťa rodičom otázku, namiesto toho, aby mu povedali: „Ja to síce teraz neviem, ale o týždeň ti to poviem“, povedia: „Tu máš knižku.“ Alebo: „Tam si to pusti.“ Alebo ešte horšie: „Neotravuj, daj mi pokoj.“ Dieťa má právo na otázku, a dospelý má povinnosť odpovedať. Ak dieťa nedostáva odpovede doma, položí otázky inde. Tam sa už odpovede dočká, no je otázne, akaj.

• **Na druhej strane však každý rok prichádzajú mladí, pokrstení i nepokrstení so žiadosťou prijať sviatosti...**

Áno, aj v Jablonici, aj v predchádzajúcich farnostiach, som mal dospelých, ktorí prejavili záujem o prijatie sviatostí. Ťažko to vyjadriť percentuálne, ale na vidieku je to asi porovnateľné s mestom. Táto tendencia tu je. Veď človek je stvorený na Boží obraz a jedna z črt Božieho obrazu v nás je, že sme veriaci. Človek túži veriť a tuší Adresáta viery. Keď neveríme v Boha, veríme v amulety, veríme veštkyňiam, veď v meste máte vyše dvesto veštkyň a vraj veľmi dobre zarábajú. Človek túži veriť. Tak je od Pána Boha disponovaný.

• **Ako sa dívate na novú vlnu proti kresťanských nálad vo svete a myslíte si, že sa výraznejšie prejavia aj u nás? A čo rozhodnutie Európskeho súdu o zákaze krížov v talianskych školách?**

Liberalizmus je vynaliezavejší ako fašizmus, socializmus či komunizmus. Tí boli takí jednoliati. Liberalizmus má ako hviezdička oveľa viac pólov, vždy vie pichnúť a vždy zavadzia kríž. Nacisti ho zlomili, komunisti z kríža spravili posmech – kosák s kladivom... Problém je nie v kríži, je v Kristovi, ktorý na ňom visí. No a v tomto, ako to vidím, zanedlho môže prísť problém, že budú zavádzať aj kostoly s vežami a na vežiach je kríž. Aj to môže kohosi iritovať: Tak dajme ich doľu, keď ich dal Štrasburg a Brusel. To už je bieda ľudského ducha. Tak to vidím.

• **Čo môžeme robiť proti podobným tendenciám?**

Evanjelium je radosné posolstvo, nie bolestné. Často, žiaľ, my kňazi hovoríme o smrti Krista Pána, o jeho bolesti, utrpení,

čo teda bezpochyby bola najdôležitejšia smrť, ale je tu predsa Zmŕtvychvstanie. Budeme ponúkať bolestné alebo radostné posolstvo? Tam niet iného variantu. Ľudia netúžia po bolesti. Proti bolesti je množstvo liekov, rôznych opiátov... Ale radosť? Tú keby si mohol človek kúpiť, tak si ju kupuje. No radosť sa nedá kúpiť, zaplatiť..., ak nie je v duši, je to „umelina“. A umelý kvet nevoní.

• **Máte na záver tohto rozhovoru nejaký odkaz blumentálcom?**

Tým, čo si ma pamätajú a počúvali ma, chcem poďakovať, ak som niekoho urazil,

odprosujem ho, a napokon všetkým želim radostný, pokojný, šťastný život. Ale radostný, pokojný a šťastný bez Boha neexistuje, no s Pánom Bohom áno. Teda, aby vytrvali, to im želim.

Ďakujem Vám, dôstojný pán, za rozhovor. A za všetkých, čo sa zúčastnia na svätej omši želim, aby ste sa medzi nami cítili ako doma.

X. Duchoňová

Chcem aj týmto spôsobom poďakovať za technickú pomoc pri uskutočnení tohto rozhovoru našej Míriam z farskej kancelá-

rie, bez jej pomoci by sa tento rozhovor neuskutočnil.

Nedá mi pod čiaru za týmto rozhovorom nedodať: Niektoré skupiny ľudí v Grécku žiadajú, aby opatrenie Európskeho súdu proti krížom platilo pre všetky krajiny Európskej únie. Správu zverejnila agentúra Res Claritatis (894/2009). V tej istej správe sa hovorí, že Hieronymus, hlava Gréckej pravoslávnej cirkvi chce zvolať mimoriadnu synodu, aby určila spoločný postup proti Európskemu súdu pre ľudské práva, hovorí, že aj väčšina majú svoje práva a vyzýva aj katolíkov, aby bojovali proti zákazu zobrazovania kresťanských symbolov.

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Otázka nanajvyš aktuálna – advent sa v našich časoch akosi úplne vytratil z nášho života. V spomienkach ľudí slovo advent ešte niekde rezonuje s vyslovením slova roráty. Etnograf ich charakterizuje takto: „Pekným zvykom, súvisiacim s očakávaním príchodu Spasiteľa bolo chodenie na roráty“ a pokračuje:

„Tieto každodenné sväte omše k cti Bohorodičky Panny Márie dostali meno od slov úvodného latinského žalmu, ktorý kňaz spieval na stupňoch oltára: *Rorate coeli deusuper – Rosu dajte, nebesia, zhora, otvor sa zem a daj nám Spasiteľa* neopakovateľne a neodmysliteľne vytvárali atmosféru času očakávania. Začínali pred rozvidnením. Ľudia vstávali za tmy, poobliekali sa do teplých šiat, lebo vonku už bola zima. Vzali si lampáše či baterky a často brodiac sa snehom a znášajúc štipľavý mráz smerovali do kostola. Okná chrámu už bývali rozsvietené a hoci bolo iba šesť hodín ráno, boli kostoly plné ľudí všetkých vekových kategórií. Nechýbali ani deti, ktoré by možno rády sladko spali, ale dospelí ich brávali so sebou. Organ hral a v kostoloch sa spievala pieseň: *Ajhla, Hospodin príde a všetci svätí s ním. A bude v onen deň svetlo veľké*. V alelujových textoch sa spája la oslava očakávaného Mesiáša s úpenlivou prosbou o jeho spasiteľný príchod.“ – To je pohľad etnografa.

Pohľad katolíka musí byť oveľa hlbší

Pohľad veriaceho katolíka je pohľadom viery. V nej si človek uvedomuje, že **roráty vzbudzovali pocit radostného očakávania Krista v spoločenstve s Pannou Máriou**, ktorá je v rorátnej svätej omši predstavená ako žena plná ochoty plniť Božiu vôľu. **A to je cieľom adventného prebúdzania**, uvedomenia si, že Boha máme očakávať radosťou a máme sa náležite pripravovať na druhý príchod Krista na zem cez spomienku a pohľad na historický prvý advent očakávania Mesiáša, lebo aj nám zaznieva výzva apoštola svätého Pavla: *Napodobňujte Boha ako milované deti a žite v láske tak, ako aj Kristus miluje nás a vydal seba samého Bohu za nás ako dar a obeť ľúbeznej vône!*

Smilstvo a akákoľvek nečistota alebo lakomstvo nech sa ani len nespomenú medzi vami, ako sa patrí na svätých, ani mrzkosť ani hlúpe reči a neprístojné žarty, lebo to sa nesluší; radšej vzdávajte vďaky. Lebo uvedomte si a pochopte, že ani jeden smilník, ani nečistý,

ani chamtivec, čo je modloslužobník, nemá dedičstvo v Kristovom a Božom kráľovstve.

Nech vás nik nezvedie prázdnyimi rečami, lebo za to prichádza Boží hnev na neposlušných synov. Preto nemajte s nimi nič spoločné. Kedy ste boli tmou, ale teraz ste svetlom v Pánovi. Žite ako deti svetla! Ovocie svetla je v každej добрote, spravodlivosti a pravde. Skúmajte, čo sa páči Pánovi, a nemajte účasť na jalových skutkoch tmy, radšej ich odhalujte, lebo to, čo oni potajomky robia, je hanba aj hovoriť. Ale všetko, čo sa odhalí, svetlo vynesie najavo, a všetko, čo je zjavné, je svetlo. Preto hovorí: „Prebuď sa, ty, čo spíš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus!“

Dávajte si teda veľký pozor, ako máte žiť: nie ako nemúdry, ale ako múdry (Ef 5. 1 – 14).

Typické adventné symboly

Advent treba vnímať nielen ako nejaké folklórne obdobie s vencom a sviečkami. V kostoloch sa už v prvú adventnú nedeľu objavuje jeden pekny typický **adventný symbol – veniec** so štyrmi sviečkami. U nás zdomácnel až v tridsiatych rokoch dvadsiateho storočia a jeho prevzatie z protestantskej tradície malo isto zmysel. Je znamením nádeje a holdom tomu, ktorý prichádza, ako to zreteľne naznačujú ozdobené vetvy a sviece. Je symbolom Kristovho evanjelia. V našej kultúrnej tradícii má svoje nezastupiteľné miesto veniec z čečiny. Na mnohých miestach Slovenska, kde je dostatok ihličnatých lesov, si ho zhotovujú ľudia sami. Ozdoby na adventnom venci by mali byť skromné, iba suché plody, šípky, šišky alebo mašle vo fialovej alebo bielej farbe. Adventný čas je totiž taký malý pôst. Je to obdobie zdržiavania sa svadieb, tanečných zábav, hlučných osláv (aj keď to už nie je zákaz), obdobie zamyslenia, kajúcnosti a očistenia človeka. Čas, keď si ľudia majú venovať viac lásky, a pri každej zapálenej sviečke čoraz väčšmi otvárať srdcia pre príchod najdôležitejšieho a najväčšieho hosťa – Ježiša.

Adventné sviečky sú v katolíckej liturgii vždy symbolom Krista, najviac však na veľkonočnú vigíliu, keď kňaz alebo diakon pri veľkej horiacej svieci spieva *Kristus – svetlo sveta*. Adventné sviece nemajú nejakú špe-

ciálnu podobu, ale v čase, keď ubúda denné svetlo, zapalujú sa veľmi často a symbolizujú Svetlo, prenesené aj nevinnosť a čistotu. V rodinách sviece neraz ožarovali priestor nespočetnými odleskami, pričom veľkí aj malí v ich prítomnosti pozorne počúvali toho, kto čítal Sväté písmo, najmä pasáže vzťahujúce sa na príchod Spasiteľa, a v duchu sa tešili na najčarovnejšie chvíle roka.

A znova slová etnografa

„V adventnom čase doliehala na ľudí aj akási tieseň, či úzkosť. Veď sa museli na jednej strane vyrovnávať s úbytkom denného svetla a na druhej strane prijať istotu, že príde jasné svetlo, ktoré zastaví cestu do reálnej, ale predovšetkým duševnej tmy večnosti. Odpradáva boli rozšírené predstavy, že za dlhých zimných nocí sa prírodné sily dostávajú do divokého zápasu. Že svet je zaplnený mnohými démonickými bytosťami, akými divokým vojskom, ktoré porazí slnko – symbol tvorivej sily. Ľudia sa usilovali zabrániť pôsobeniu zla rozličnými rituálnymi úkonmi. Boli to čary, veštenia a iné pozitívne či negatívne praktiky. Ľudia pri nich používali rôzne prostriedky – rastliny a magické znaky, ktoré ich mali chrániť. Napríklad mladým dievčatám malo pomôcť spoznať podobu svojho nastávajúceho liatie olova. Olovo sa zahrialo nad ohňom a lialo sa z lyžice cez ucho kľuča do nádoby so studenou vodou. Podľa tvaru masy sa usudzovalo, aké povolanie bude mať muž, za ktorého sa dievča vydá. Mohlo mať podobu pušky, vtedy bude manžel vojak alebo poľovník, tvar kola, čo poukazyvalo na kolára alebo mlynára. Ak malo len tvar kruhu, znamenalo to veniec, a teda určite vydaj.“

Advent – čas nádeje

V advente bolo naozaj potrebné vyrovnávať sa s úbytkom denného svetla, no na druhej strane veriaci má prijať istotu, že príde jasné svetlo, ktoré zastaví cestu do reálnej, ale predovšetkým duševnej tmy. A to nebolo vždy ľahké. Práve preto advent bol a je vhodným časom na upevňovanie sa v nádeji. Preto advent nemôže mať charakter smútku, preto je adventné obdobie iné ako pôstne obdobie, kde sa stretávame tak s typickým kazateľom tohto obdobia – Jánom Krstiteľom, ale má charakter, ktorý mu vtláča apoštol svätý Pavol na nedeľu Gaudete – radujte sa. *Už nadišla hodina, aby ste*

sa prebudili zo sna. Veď teraz je nám spása bližšie ako vtedy, keď sme uverili. Noc pokročila, deň sa priblížil. Zhodíme teda skutky tmy a oblečme sa do výzbroje svetla (Rim 13, 11 – 12), a aj: *Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa! Vaša miernosť nech je známa všetkým ľuďom. Pán je blízko*“ (Flp 4, 4 – 5).

Benedikt XVI. na tretiu adventnú nedeľu v roku 2008 povedal: *...táto v poradí tretia adventná nedeľa sa nazýva aj Dominica gaudete - teda: Radujte sa, pretože antifóna na začiatku svätej omše preberá výraz apoštola Pavla z Listu Filipanom, v ktorom sa píše: Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa! Vaša miernosť nech je známa všetkým ľuďom. Pán je blízko*“ (4, 4 – 5). To je dôvod radosti. Čo to však znamená, že *Pán je blízko*? V akom zmysle máme chápať túto Božiu „blížkosť“?

Pri písaní kresťanom vo Filipách má apoštol Pavol jednoznačne na mysli Kristov príchod a vyzýva radovať sa, lebo jeho príchod je úplne istý. Zároveň však v Prvom liste Solúnčanom upozorňuje, že čas Pánovho príchodu nikto nepozná (porov. 5, 1 – 2), a preto zdôrazňuje, aby sme si dávali pozor na tých, ktorí hovoria o ňom tak, ako keby druhý príchod Krista mal nastať už teraz (porov. 2 Sol 2, 1 – 2). Cirkvev preniknutá Duchom Svätým, teda už od prvotných kresťanských čias chápala, že Božia „blížkosť“ nie je otázkou času a priestoru, ale otázkou lásky. Láska sprostredkuje blízkosť! Na Vianoce zakúsime práve túto základnú pravdu našej viery, keď budeme pri jasličkách v novonarodenom Ježišovi kontemplovať tvár Boha, ktorý sa nám z lásky k stal blízkym. Takže advent v svojej podstate je čas prežiarovaný láskou a zitý láskou. Žiaľ, „dnes už nie je advent obdobím posvätnéj tichosti, úplne ho prehlúšuje reklama, zhon a náhlivosť. No bolo by nielen pekné, ale aj užitočné vrátiť sa k starej tradícii“. Toto pekné slovo etnografky by sme si mohli vziať za svoje a vrátiť adventu jeho pôvodný ráz. Nehovoríme, že my nič nemôžeme. Všetci môžeme a všetci sme zodpovední za to, či Advent dostane svoj pôvodný charakter očakávania a prehľbovania sa vo viere. **Daniel Dian**

Z Vašich listov

Na úvod chcem pozdraviť celý kolektív Blumentálskeho časopisu. V novembrovom čísle ma zaujal článok: Rozhovor po desiatich rokoch.

Pochádzam zo Suchoj nad Parnou filiálka Zvončín. Osobne som poznala pána farára Martina Ondroša. Celá rodina sme chodili pešo do kostola v Suchoj n/Parnou. Bol to jeden úžasný pán farár. Jeho kázne za hlbokéj totality vždy povzbudili veriacich. Učil ma aj náboženstvo. Dnes mu zato ďakujem. Chodili sme z troch filiállok, robili sme súťaž medzi filiálkami, vždy jeden odpovedal.

Keď som sa vydávala mne a môjmu manželovi vysvetlil, čo je duša. Sobášil ma, krstil mojich starších dvoch synov, tretieho krstili v Blumentáli. Kázať vedel veľmi krásne a vždy som z jeho kázne išla domov povzbudená vo viere v Boha. Bol veľmi

skromný a veľmi pomáhal chudobným rodinám. Čo v jednej dostal v druhej to nechal.

Pred školským rokom vždy kupoval oblečenie na telocvik svojim miništrantom. Ľudia mu robili aj zle to som počula od svojich rodičov. Keď idem do Suchoj nad Parnou zastavím sa na jeho hrobe. Keď sa stretnú spolužiaci po rokoch na stretávke idú spoločne dať kvety nášmu pánu farárovi.

Prosím nehnevajte sa, že som reagovala, ale kázať a učiť náboženstvo vedel geniálne. Dnes ďakujem aj pánu farárovi, ktorý spravuje Vašu farnosť. Jeho omše zanechávajú vo veriacich hlbokú myšlienku.

Srdečne pozdravujem. Teším sa na každé nové číslo. Pochválený buď Ježiš Kristus!
Štefaničková, farnosť Lúky

Farská knižnica informuje

Do našej farskej knižnice pribudla veľmi zaujímavá publikácia, zaujímavá svojím štvorcovým tvarom, ale hlavne množstvom obrázkovej dokumentácie. Text a pripojené obrázky ako dôkazový materiál sú charakteristické najmä pre dokumentárnu publicistiku. Knižka sa tak rýchlejšie číta, ľahšie sa pamätajú súvislosti a informácie ostávajú hlbšie v našej pamäti.

Vydavateľstvo Michala Vaška v Prešove vydalo knihu autora **Ivana A. Petrovského**, ktorý je v súčasnosti predsedom Správnej rady Ústavu pamäti národa, pod názvom *Život pod hviezdou - osudy Tomáša Dezidera Munka* (2008, 146 s.)

Je to životopisná črta rodiny Munkovcov, ktorých na pozadí historických udalostí začiatku 20. storočia sledujeme cez bežné udalosti každodenného života až po hrdinskú smrť. Prvé roky ich spoločného života sa odohrávajú v Bratislave, kde sa rodičom Františkovi a Gizele narodili dvaja synovia – Tomáš a Juraj. Obaja dostali skvelú výchovu, nie len intelektuálnu v škole, ale aj láskavú a nežnú v kruhu svojej rodiny. Po presťahovaní do Ružomberka, kde sa otec rodiny stal riaditeľom fabriky, pokračuje všestranný rozvoj všetkých členov rodiny, deti rozvíjajú svoje talenty, najmä výtvarný, hudobný a literárny. Rodičia pomaly ale isto dospievajú ku konverzii, starozákonné židovské pravdy, z ktorých čerpali ich predkovia sa pretavujú postupne do evanjeliového radostného posolstva kresťanstva. Dozreli do Pravdy, ktorou je Ježiš. Ich žiadosti o krst v katolíckej cirkvi sú zachované v pôvodnej verzii v rukopise. Sú plné jednoduchej túžby, úprimnej viery a radostného očakávania. Napriek tomu, že sa časovo prelínajú s historickým nástupom fašizmu a jeho nenávisti k neárijskom, napriek tomu ich ďalší život ukáže ich vernosť a úprimnosť konverzie. Nebol to obchodný ťah, nebola to finta, nebol to útek ani zrada národa. Bolo to dozretie. Ich viera a prejavy kresťanského života boli vzorom pre mnohých. Viacerí našli Ježiša práve cez ich príklad a cez ich rady.

Starší syn Tomáš po úspešnom skončení gymnázia vstúpil do jezuitského noviciátu, lebo hlboko v srdci túžil byť synom sv. Ignáca. V noviciáte je veľmi šťastný, všetky povinnosti stavu si dokonale plnil, usilovne študoval, voľný čas využíval na modlitbu. Bol veľmi pozorný k potrebám svojich blízkych, napriek odluky od rodiny ostal duchovne naplno spojený s nimi cez modlitbu a obety. Služba Ježišovi a jeho Cirkvi ho dokonale naplňovala.

No nenávisť a nadradenosť Nemcov voči iným, zvlášť voči príslušníkom vyvoleného národa bola neudržateľná. Mamu Gizele zatkli ako prvú, zmizla v spároč gestapa, a postupne sa všetci ocitli v nebezpečnosti života napriek prezidentským výnimkám. Našli aj Tomáša, mladého jezuitu. Predstavení za neho bojovali, ale márne. Tomáš, po celonočnej adorácii, bol rozhodnutý obetovať svoj život za svoj národ. Spolu so svojim otcom sa dostal do pracovného tábora, kde žili vo veľmi tvrdých podmienkach, ale vytrvali v modlitbe a pokorne niesli svoj kríž mysliac na umučenie Ježiša. Pri jednom pochode zoslabnutý Tomáš padol a otec sa pri ňom zastavil, aby mu pomohol. Obidvoch bez miľnutia oka dozorca zastreli ako neposlušných a nepotrebných. Obeta je dokonaná.

Tomáš zomrel ako dvadsaťjedenročný a v análoch jezuitskej spoločnosti je uvedený ako jediný Slovák, mučeník počas fašizmu. Je to tragický koniec skvelej rodiny, ale ich príklad pretrváva a svieti aj nám v našich tmách a našich krízach. Preto odporúčam siahnuť po tejto vynikajúcej publikácii.
Monika Šandorová

(Dokončenie zo s. 4)

duchovným v Krupine. V r. 1939 mal na starosti slovenských vysťahovalcov v Belgicku. Vynikajúce predpoklady pre novinarstvo ho priviedli do Katolíckej tlačovej kancelárie v Bratislave. V roku 1941 sa stal jej redaktorom a tajomníkom. Prvého novembra 1942 získal post šéfredaktora Katolíckych novín. V roku 1945 bol menovaný za riaditeľa Ústrednej katolíckej kancelárie. Ako nebezpečného odporcu režimu ho v r. 1949 uväznili, ale v r. 1952 sa mu podarilo preplávať rieku Moravu, utiecť do Rakúska a prísť do Ríma. V roku 1957 odišiel do Kanady. Tam vybudoval farnosť sv. Andreja (Svorada) a v nej kostol, školu a pastoračné centrum. Po desiatich rokoch sa vrátil do Večného mesta, kde už bol v plnej činnosti Ústav svätých Cyrila a Metoda. Tu účinne spolupracoval na príprave liturgických kníh, najmä Misála v slovenskej reči, prispieval do vatikánskeho rádia, pomáhal biskupovi Pavlovi Hnilicovi, ale neustále sa vraacal k Svätému písmu. Mons. Botek si zaumienil preložiť celé Sväté písmo do slovenčiny. Chcel urobiť preklad verný originálu, ale aj čo najbližší hovorevej reči jednoduchých ľudí. Často opakoval, že tak, „aby tomu aj bača rozumel“. Tomuto prekladu venoval posledných dvadsať rokov života. Po novembri 1989 sa vrátil do vlasti. Zomrel 9. februára 1992 v charitatívnom dome v Pezinku.

Vďaka, Bože, za všetkých ľudí a za ich diela, ktorými sa nás tak nádherne dotýkaš.
Táňa Hrašková

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po - Pi: 9,00 - 11,00 h; poobede Po - Pi: 14,30 - 16,30 h; telefón: 55 56 23 19 (fax), 55 41 02 33, 0904 555 566; kostol: 55 57 11 78.

SVÄTÉ OMŠE

• **nedela a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (mad.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45 (5 min. pred sv. omšou možnosť pristúpiť k sv. prijímaniu); 6,30; po-pia 16,30; 18,00 h (počas júla a augusta nebýva), v sobotu popoludní len o 18,00 h; • **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov. V deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok (napr. sv. Cyrila a Metoda a Sedembolestnej Panny Márie): 6,00; 7,30; 10,30, popoludní o 16,30 a 18,00 h - všetko slovenské).

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

• **vo všedné dni** ráno a večer počas sv. omši (vždy aspoň v jednej spovednici, podľa toho, ako nám to dovoľujú iné pastoračné povinnosti), a to ráno od 6,20 h približne do 8,00 h (podľa potreby aj dlhšie); večer od 16,30 h približne do 19,00 h (podľa potreby aj dlhšie); • **vo štvrtok pred prvým piatom** a v prvý piatok už od 15,00 h; • **v nedelu**, kedy každého kresťana katolíka zaväzuje povinnosť zúčastniť sa na celej sv. omši, spovedáme **len v čase medzi dopoludňajšími sv. omšami**.

FATIMSKÁ SOBOTA

5. 12. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 19. 12. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

v stredu ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda o 7,15 h; vo štvrtok po sv. omši, ktorá sa začína o 16,30 h, teda od 17,15 do 18,00 h. Saleziáni (Miletičova): vo štvrtok po večernej sv. omši.

KATECHÉZA

• **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 17,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlasíť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa. • **pred prijatím sviatosti manželstva** sa začína vždy v prvý pondelok mesiaca. Snúbenci sa stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a potom s lektorom prirodzeného plánovania rodičovstva. Každé stretnutie sa začína vždy v pondelok o 17,00 h na farskom úrade. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša.

• **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach pondelky, utorky a štvrtky na fare.

KNÍŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h a v stredu ráno od 8,30 do 10,30 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 - 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 - 11,00 h;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok 9,00 - 11,00 h;
- **psychologická poradňa:** vždy v utorok o 19,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretávajú vo štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návčky a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA DECEMBER

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby nám osobná skúsenosť utrpenia pomohla lepšie pochopiť situáciu opustených, chorých alebo starých ľudí a pomohla nám k štedrej pomoci.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby národy zeme otvorili svoje dvere Kristovi a jeho evanjeliu pokoja bratstva a spravodlivosti.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Aby sme neustále vzdávali vďaky Otcovi za dar Syna i každého duchovného povolania a posilňovali v sebe povedomie o dôstojnosti každého človeka od počatia po prirodzenú smrť.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

29. 11. Prvá adventná nedela

8. 12. Nepoškvrnené počatie Panny Márie

24. 12. Vigília Narodenia Pána

OZNAMUJEME

- **rorátne sväté omše** budú bývať denne o 5,45 h;
- **sväté omše 8. 12.** na sviatok Nepoškvrneného počatia Panny Márie v našom kostole budú o 5,45; 6,30; 9,00 h pre cirkevnú školu; 10,30 h; popoludní a večer o 16,30; 18,00 a 19,00 h - všetko slovenské;
- **predvianočnú svätú spoveď** si budete môcť vykonať od 14. 12. do 23. 12. V tom čase sa bude v našom kostole spovedať popoludní od 15,00 do 18,00 h.

Predmanželské katechézy sa počas mesiaca DECEMBER 2009 a JANUÁR 2010 v našej farnosti Blumentál nekonajú.

Záujemci sa môžu predmanželskej katechézy v našej farnosti zúčastniť najbližšie v mesiaci FEBRUÁR 2010.

Z našej studnice

Slovenské ľudové piesne pre svoju pôvabnosť a krásu vzbudzujú u každého od nepamäti ozajstný obdiv a uznanie.

Naša ľudová hudba je nenahraditeľným slovenským pokladom a vďaka súčasťou ľudovej kultúry celého Slovenska. Nádherná hudobná a slovesná rôznorodosť v podobe melodickéj, harmonickej, rytmickej, hlasovej, nápevovej a textovej rozmanitosti tvarov na jednej strane a obdivuhodná vnútorná zovretosť ľudových piesní ako celku na strane druhej, očarujúajú milovníkov hudby po celé stáročia.

Táto zbierka obsahuje viac ako tisíc slovenských ľudových piesní: jej prevažnú časť (750) zostavil spisovateľ Jozef Pavlovič, zvyšok pochádza z iných zdrojov. Publikácia zahŕňa zľudovené, udomácnené alebo inak osvojené a považované širokou verejnosťou za rýdzo slovenské. Zbierka predstavuje okrem všetkých druhov piesní (svadobné, regrútske, zbojnícke, pijanské, banské, pastierske, žatevné, trávnicke a pod.) aj niekoľko krakoviakov, ďalej melódii z ľudových hier ako aj vybraných pútnických piesní. Zahŕňa aj viacero piesní slovenských menšín v iných krajoch.

Prínosom výberu sú autorské poznámky zostavovateľa Jozefa Pavloviča, ktoré uvádzajú niektoré zaujímavosti spojené so životom jednotlivých pesničiek.

Veríme, že predkladaná zbierka obohatená o pôvabné obrázky, ako aj pôsobivé harmonizácie, bude vaším milým spoločníkom vo vašom živote. Táto zbierka je taktiež vhodná ako darček na blížiacu sa Vianoce. Túto zbierku si môžete zakúpiť v našej kancelárii vo farnosti Blumentál.